

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 228/07-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. marca 2008 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudcu Milana Ľalíka a sudkyne Marianny Mochnáčovej prerokoval sťažnosť J. Č., K., zastúpeného advokátkou JUDr. T. P., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. D 1314/2001 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. D 1314/2001 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Čadca prikazuje v konaní vedenom pod sp. zn. D 1314/2001 konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. J. Č. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiattisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť J. Č. trovy právneho zastúpenia v sume 9 663 Sk (slovom deväťtisícšesťstošesťdesiattri slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. T. P., Ž., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 228/07-19 z 22. novembra 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. Č. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. D 1314/2001.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tomto opísanom skutkovom stave:

Na okresnom súde bol podaný návrh na dodatočné prerokovanie dedičstva po poručiťel'ovi J. Č., pričom jedným z dedičov a účastníkov konania je aj sťažovateľ.

Predmetné súdne konanie je vedené pod sp. zn. D 1314/2001. Okresný súd prerokovanie dedičstva po poručiteľovi J. Č. prideliť súdnemu komisárovi JUDr. A. K., ktorý ju zaevidoval pod sp. zn. Dnot 270//2001. Súdny komisár spôsobom, ktorým odňal sťažovateľovi možnosť konať pred súdom tým, že pripustil do konania osobu, ktorú sťažovateľ nespĺnomocnil na zastupovanie, vydal 8. novembra 2001 osvedčenie o dedičstve.. Pochybenie neodstránil ani okresný súd. Sťažovateľ požiadal okresný súd o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľovi J. Č., ale okresný súd uznesením č. k. D 1314/01-40 z 3. októbra 2005 jeho žiadosť odmietol. Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 9 CoD 124/05 z 8. decembra 2005 zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ opakovane uplatnil sťažnosť u predsedu okresného súdu na prietahy v konaní, o čom predložil kópie sťažnosti zo 7. júna 2005, 4. októbra 2005, 18. apríla 2006 a 25. mája 2007, ale náprava nenastala. Celé dedičské konanie trvá viac ako 7 rokov.

Podľa sťažovateľa prietahy v konaní boli spôsobené len pretrvávajúcou nečinnosťou konajúceho súdu a súdneho komisára.

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu sa porušuje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Sťažovateľ okrem vyslovenia porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk a uložil okresnému súdu povinnosť náhrady trov právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu.

Žiadosť o priznanie primeraného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil tým, že u neho pretrváva pocit neistoty, ktorý vyplýva zo situácie, že nemôže pokojne užívať svoj majetok. Sťažovateľ uviedol, že je bezradný vo vzťahu k nečinnosti okresného súdu, pretože všetky dostupné prostriedky, ktorými upozorňoval na jeho nečinnosť, bezúspešne vyčerpal. Pociťuje márnosť a nespravodlivosť, ktoré ho sprevádzajú pri porušovaní jeho základného

práva na konanie súdu bez zbytočných priet'ahov a práva na majetok. Ďalej žiadal, aby sa zohľadnil aj jeho vek (74 rokov), pretože v dôsledku zbytočných priet'ahov okresného súdu sa mu kráti možnosť pokojne užívať svoj majetok.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci 8. januára 2008 písomne vyjadril okresný súd (sp. zn. Spr 1442/07) a k jeho vyjadreniu zaujala 4. februára 2008 stanovisko právna zástupkyňa s'ťažovateľa.

4.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedol chronologický prehľad úkonov v predmetnom konaní. V ďalšom poukázal na to, že „...*Vo veci boli spôsobené čiastočné priet'ahy zo strany okresného súdu, a to v čase od 14. 12. 2001, kedy bol spis predložený konajúcej sudkyni do 14. 3. 2002. Priet'ahy v konaní spôsobil P. Č., ktorý predložil doplnenie návrhu až dňa 14. 2. 2001, pričom výzvu súdu prevzal dňa 6. 3. 2000. Vec bola notárom ukončená dňa 30. 10. 2006, ale nebola vrátená súdu z dôvodu, že J. Č. nereagoval na výzvy notára na predloženie plnej moci a tým sám spôsobil značné priet'ahy v konaní*“.

4.2 S'ťažovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: «*Priet'ahy v konaní sú spôsobené výlučne odporcom. S'ťažovateľ v žiadnom prípade svojím správaním nedal príčinu na priet'ahy v konaní. Zo zápisnice spísanej súdnym komisárom dňa 30. 10. 2006 vyplýva, že J. Č. mal konať osobne a na základe plnej moci zastupovať okrem iných Ž. P. Pokiaľ súdny komisár konštatuje plnomocenstvo, neexistuje žiadne rozumné vysvetlenie jeho výzvy na doručenie plnej moci za Ž. P. adresovanej s'ťažovateľovi. V konečnom dôsledku z vyjadrenia odporcu vyplýva, že Ž. P., „dala plnú moc“ P. Č. a teda nie s'ťažovateľovi. Za zmätočnosť konania v žiadnom prípade nenesie zodpovednosť s'ťažovateľ J. Č.*

S'ťažovateľ naďalej zastáva názor, že zbytočné priet'ahy v konaní sú dôsledkom ústavne neospravedlniteľnej nečinnosti súdu prvého stupňa. Za zbytočné priet'ahy považuje s'ťažovateľ aj obdobie od rozhodnutia súdneho komisára do zrušenia rozhodnutia súdu odvolacím súdom v období rokov 2001 až 2006, ktoré vznikli v dôsledku nezákonného rozhodnutia (...).

Súdny komisár potvrdil nadobudnutie dedičstva dňa 30. 10. 2006. (...) Sťažovateľovi ani jeho právnej zástupkyňi k dnešnému dňu nebolo doručené rozhodnutie o potvrdení dedičstva a nebolo im doručené ani žiadne rozhodnutie predsedu súdu, z ktorého by zistili závažné dôvody, pre ktoré rozhodnutie nebolo vyhotovené a odoslané v lehote stanovenej § 158 ods. 4 O. s. p.»

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Prerokovanie sťažnosti na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

Sťažnosť v tejto veci pôvodne prijal na ďalšie konanie uznesením z 22. novembra 2007 I. senát ústavného súdu v zložení Milan Lálík (predseda senátu), Peter Brňák a Lajos Mészáros (sudcovia). V zmysle rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2008 účinného od 1. marca 2008 I. senát ústavného súdu tvoria sudcovia Peter Brňák (predseda senátu), Marianna Mochnáčová (sudkyňa) a Milan Lálík (sudca). Z uvedeného dôvodu vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti a k nej pripojených písomností, vyjadrení účastníkov konania a spisu okresného súdu sp. zn. D 1314/2001 zistil tento priebeh a stav konania:

Z podnetu P. Č., N., podaného okresnému súdu 15. decembra 1999 prebieha na tomto súde dedičské konanie po poručiteľovi J. Č. Pôvodne bola vec zaevidovaná pod sp. zn. Nc-

B1004/99 a sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení účastníka tohto dedičského konania. K žiadosti bol priložený rodný list, úmrtný list a výpis z registra vlastníkov z kat. územia N.

Okresný súd 21. januára 2000 vyzval P. Č. na odstránenie nedostatkov návrhu na dodatočné prejednanie dedičstva.

Súdna tajomníčka vykonala záznam v dedičskom spise 16. novembra 2000, že nedostatky podania, ktoré okresný súd žiadal odstrániť výzvou, neboli odstránené.

P. Č. podaním na okresný súd 14. februára 2001 odstránil nedostatky návrhu na dodatočné prerokovanie dedičstva a označil okruh dedičov.

Sudkyňa dala 24. augusta 2001 pokyn na zapísanie veci do registra D – 2001 a zároveň bolo vyznačené, že dedičské konanie po nebohom J. Č., neprebehlo.

Okresný súd vydal 24. augusta 2001 uznesenie č. k. D 1314/01-7, ktorým začal konanie v dedičskej veci po poručiteľovi J. Č.

Sudkyňa vydala 24. augusta 2001 poverenie č. k. D 1314/01-8, ktorým poverila notára JUDr. A. K. ako súdneho komisára (ďalej len „súdny komisár“) na vykonanie potrebných úkonov vo veci prerokovania dedičstva po poručiteľovi J. Č. a zároveň stanovila lehotu na splnenie úlohy 6 mesiacov.

Súdny komisár vydal pokyn na prerokovanie dedičstva 8. novembra 2001.

Na pojednávaní 8. novembra 2001 vydal súdny komisár osvedčenie o dedičstve pod sp. zn. D1314/01, Dnot 270/01, ktoré je vyznačené doložkou právoplatnosti 24. novembra 2001.

Súdny komisár 23. novembra 2001 doručil okresnému súdu spis sp. zn. D 1314/01 a zároveň zaslal osvedčenie o dedičstve Okresnému úradu – odbor katastrálny K.

Súdna tajomníčka dala 14. marca 2002 pokyn, aby boli vyzvaní dedičia v prvom až ôsmom rade na zaplatenie súdneho poplatku.

Okresný súd vydal uznesenie č. k. D1314/01-29 zo 14. marca 2002, ktorým uložil dedičom zaplatiť súdny poplatok.

Podaním na okresný súd 23. augusta 2002 bol zaplatený súdny poplatok.

Sťažovateľ podal 9. marca 2005 okresnému súdu žiadosť o doručenie osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 1314/01 z 8. novembra 2001.

Sťažovateľ podaním na okresnom súde 6. mája 2005 urgoval doručenie osvedčenia o dedičstve sp. zn. D 1314/01.

Sudca dal 28. júna 2005 kancelárii pokyn na doručenie osvedčenia o prerokovaní dedičstva v konaní sp. zn. D 1314/01 sťažovateľovi.

Okresný súd 28. júna 2005 listom sp. zn. Spr. 26/05-St' odpovedal na sťažnosť sťažovateľa zo 7. júna 2005, ktorú doplnil 16. júna 2005.

Sťažovateľ podal 16. júna 2005 žiadosť okresnému súdu o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľovi J. Č. vedenom pod sp. zn. D 1314/01.

Okresný súd doručil 22. júla 2005 sťažovateľovi prostredníctvom jeho právnej zástupkyne osvedčenie o dedičstve.

Sťažovateľ 28. júla 2005 opakovane podal žiadosť okresnému súdu o pokračovanie v konaní o dedičstve po poručiteľovi a zároveň požiadal o opravu nesprávne vyznačenej právoplatnosti na osvedčení o dedičstve.

Sudca dal 22. augusta 2005 kancelárii pokyn na predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi s usmernením, aby vypracoval koncept, ktorým bude žiadosť o dodatočnom prerokovaní dedičstva zamietnutá.

Dňa 23. septembra 2005 vypracovala vyššia súdna úradníčka právnu analýzu v dedičskej veci, v ktorej je uvedené, že osvedčenie o dedičstve v konaní sp. zn. D 1314/01 z 8. novembra 2001 v dôsledku právnych väd nenadobudlo právoplatnosť a je potrebné pokračovať v konaní.

Sudkyňa dala 7. októbra 2005 kancelárii pokyn, v ktorom uviedla, že osvedčenie o dedičstve je právoplatné.

Okresný súd uznesením č. k. D 1314/01-40 žiadosť sťažovateľa o pokračovanie v dedičskom konaní odmietol a zamietol tiež jeho sťažnosť na opravu právoplatnosti vyznačenej na osvedčení o dedičstve.

Sťažovateľ podal 8. novembra 2005 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. D 1314/01-40 z 3. októbra 2005.

Sudca dal 14. novembra 2005 pokyn na predloženie spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd prijal 23. novembra 2005 spis sp. zn. D 1314/01 na rozhodnutie o odvolaní.

Krajský súd uznesením sp. zn. 9 Co D124/05 z 8. decembra 2005 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. D 1314/01 z 3. októbra 2005.

Vyšší súdny úradník dal 27. januára 2006 kancelárii pokyn, aby doručila uznesenie krajského súdu právnej zástupkyňi sťažovateľa, a 24. marca 2006, aby zaslala spis notárovi na opätovné prerokovanie dedičstva.

Okresný súd 27. marca 2006 zaslal súdnemu komisárovi spis na opätovné prerokovanie dedičstva.

Súdny komisár dal 5. júna 2006 pokyn na nariadenie termínu prerokovania dedičstva 15. júna 2006 (v spise sa nenachádzajú predvolania na prerokovanie dedičstva, pozn.).

Dňa 15. júna 2006 bola na notárskom úrade súdneho komisára napísaná zápisnica, v ktorej je uvedená prítomnosť právnej zástupkyne sťažovateľa a neprítomnosť ostatných dedičov.

Podaním právnej zástupkyne sťažovateľa bolo doručené súdnemu komisárovi 26. júna 2006 oznámenie adres právnych nástupcovi po zomrelom dedičovi F. Č.

Súdny komisár dal 28. septembra 2006 pokyn na nariadenie termínu prerokovania dedičstva na 30. október 2006.

Dňa 30. októbra 2006 bola za prítomnosti sťažovateľa a dedičov na notárskom úrade zapísaná zápisnica. Súdny komisár rozhodol vo veci tak, že potvrdil nadobudnutie dedičstva každému z dedičov podľa jeho zákonného podielu. Zápisnica je podpísaná súdnym komisárom, zapisovateľkou a prítomnými účastníkmi.

Súdny komisár dal 4. januára 2007 pokyn, aby bol sťažovateľ vyzvaný na predloženie plnej moci za dedičku Ž. P.

Súdny komisár 10. júla 2007 vyzval sťažovateľa na predloženie plnej moci za dedičku Ž. P.

Súdny komisár predvolával sťažovateľa 10. októbra 2007 na notársky úrad s tým, aby predložil plnú moc za dedičku Ž. P.

Súdny komisár 15. októbra 2007 požiadal Ž. P., K., aby predložila plnú moc na zastupovanie v dedičskej veci po poručiteľovi J. Č., na meno sťažovateľa z dôvodu, že plnú moc, ktorú udelila P. Č., nie je možné použiť, pretože dedičského pojednávania sa nezúčastnil a dal sa zastupovať P. R.

Dňa 17. októbra 2007 okresný súd prevzal predmetný spis.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

1. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, I. ÚS 79/05). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je konanie týkajúce sa prerokovania dedičstva, ktoré sa začalo 15. decembra 1999 a dosiaľ nebolo na súde prvého stupňa skončené. K času rozhodovania ústavného súdu konanie vedené okresným súdom v predmetnej veci trvá viac ako 8 rokov a 2 mesiace.

1.2 Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd aj v predmetnom prípade bral do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú na rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk konanie o prerokovanie dedičstva nehodnotil ako právne a skutkovo zložité konanie.

1.3 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla byť osobitne

zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Procesné návrhy s'ťažovateľa neboli dôvodom doterajšej dĺžky súdneho konania (pozri chronologický priebeh konania v časti II odôvodnenia), ale vyplynuli z nedoručenia osvedčenia o dedičstve z 8. novembra 2001 s'ťažovateľovi, ktorý navyše nesúhlasil ani s navrhovaným spôsobom vyporiadania dedičstva. Naopak v súvislosti predovšetkým s vekom s'ťažovateľa (74 rokov) a možnosťou pokojného užívania majetku (na čo poukazoval sám s'ťažovateľ, pozn.) ústavný súd akcentuje význam prebiehajúceho dedičského konania pre s'ťažovateľa.

1.4 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v danej veci, ten nekonal plynulo, efektívne a sústredene.

Ústavný súd zistil, že okresný súd (súdny komisár) vo veci konal, a to až do 14. februára 2001, keď dostal podanie, ktorým boli odstránené nedostatky podania. V období od 15. februára 2001 do 24. augusta 2001 bol okresný súd absolútne nečinný v trvaní viac ako 6 mesiacov. Okresný súd bol (vo vzťahu ku s'ťažovateľovi) ďalej nečinný v období od vydania osvedčenia o dedičstve z 8. novembra 2001 do 28. júna 2005, t. j. viac ako 43 mesiacov. Na uvedenom stave nič nemení ani skutočnosť, že príslušný orgán (okresný súd, súdny komisár) sa domnieval, že pôvodne vydané osvedčenie o dedičstve z 8. novembra 2001 pod sp. zn. D 1314/01, Dnot 270/01 nadobudlo právoplatnosť 24. novembra 2001 (na základe ďalšieho sledu udalostí bolo preukázané, že kvôli nekonaniu s dedičom – s'ťažovateľom, predmetné osvedčenie o dedičstve nebolo zákonne konformné ani čo sa týka obsahu, t. j. vyporiadania dedičstva, ani čo sa týka doručovania všetkým dedičom, s'ťažovateľa z toho nevynímajúc, pozn.).

Ústavný súd v tejto súvislosti nemohol nezohľadniť ani okolnosť, že okresný súd následne žiadosť s'ťažovateľa zo 16. júla 2005 o pokračovanie v dedičskom konaní

(z dôvodu, že nesplnomocnil P. R. na jeho zastúpenie v dedičskom konaní, a teda osvedčenie o dedičstve nemohlo nadobudnúť právoplatnosť) rozhodnutím odmietol, ktoré vadné rozhodnutie bolo odstránené na odvolanie sťažovateľa až následným rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorým napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Okresný súd nesie zodpovednosť za priet'ahy, aj keď prerokovaním dedičstva poveril notára podľa § 175za zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších zmien (ďalej len „OSP“), pretože nekontroloval povereného notára a nevyužil možnosť odňať mu vec, ktorú mu dáva § 175zb ods. 1 OSP, ak napriek predchádzajúcemu upozorneniu spôsobil zbytočné priet'ahy v súdnom konaní. Okresný súd mal možnosť poveriť úkonmi v konaní o dedičstve iného notára podľa rozvrhu práce. Navyše odňatie veci poverenému notárovi, ktorý spôsobil priet'ahy v konaní, nie je súdnym rozhodnutím.

Aj predseda okresného súdu uznal čiastočné priet'ahy v súdnom konaní zo strany okresného súdu v liste č. k. Spr 1442/07-25 s tým, že na ich celkovej dĺžke sa podieľali aj účastníci konania (podstatný podiel sťažovateľa na priet'ahoch ústavným súdom nebol zistený, pozn.).

Ústavný súd hodnotí obdobie nečinnosti okresného súdu ako zbytočný priet'ah v trvaní viac ako 4 roky. Za nečinnosť v danej veci treba považovať aj okolnosť, že osvedčenie o dedičstve z 8. novembra 2001 (bez ohľadu na neskôr rozpornú jeho vecnú stránku) bolo doručené jednému z dedičov - sťažovateľovi - až 22. júla 2005, ktorá skutočnosť objektívne vzaté predstavuje zbytočný priet'ah v konaní. V tomto ohľade zmienka okresného súdu o tom, že sťažovateľ bol vyzvaný súdnym komisárom na predloženie splnomocnenia za Ž. P. nie je pre účely tohto konania (o priet'ahoch v konaní) právne významná, lebo v konaní ju nezastupoval. Aj súdny komisár konal nesústredene a efektívne, čím spôsobil priet'ahy v konaní, ak nesprávne vyhodnotil vystavené splnomocnenia účastníkov na zastupovanie v konaní už pri prerokovaní dedičstva 8. novembra 2001 a následne od 4. januára 2007 požadoval predloženie splnomocnenia od sťažovateľa.

Konanie prebieha ďalej bez toho, aby bolo na okresnom súde skončené vydaním právoplatného rozhodnutia.

2. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

4. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk z dôvodu, že činnosti okresného súdu nesmerovali k odstráneniu právnej neistoty ohľadom tých práv, kvôli ktorým sa obrátil na štátny orgán „... sťažovateľ je bezradný vo vzťahu k nečinnosti súdu, pretože všetky dostupné prostriedky, ktorými upozorňoval na nečinnosť súdu bezúspešne vyčerpal. Pociťuje márnosť a nespravodlivosť, ktoré ho sprevádzajú pri porušovaní jeho základného práva na konanie súdu bez zbytočných prietáhov...“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci (najmä na neprimeranú dĺžku konania pred okresným súdom, na jej predmet a význam pre účastníkov konania) ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 1.1 až

1.4 tejto časti), ako aj na predmet konania a hodnotu prerokúvaného dedičstva považuje za primerané v sume 80 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokátka vykonala tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) z 19. septembra 2007 a vyjadrenie podané ústavnému súdu 8. februára 2008. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov vykonaných v roku 2007 je 1/6 z výpočtového základu 17 822 Sk, t. j. 2 970 Sk, čo spolu s režijným paušálom 178 Sk predstavuje sumu 3 148 Sk.

Odmena advokátke za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom v roku 2008 je 1/6 z výpočtového základu 19 056 Sk, t. j. 3 176 Sk, čo spolu s režijným paušálom 191 Sk predstavuje sumu 3 367 Sk.

Celková odmena advokátke za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje celkovú sumu (dva úkony v roku 2007 a jeden úkon v roku 2008) 9 663 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

6. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2008